

הלכות ראש השנה תשפ"ד

ערב ראש השנה

- א. יש נוהגים ללכת בערב ראש השנה לבית הקברות להשתטח ולהתפלל על קברי הצדיקים ולבקש מה' שישמע תפילתנו בזכות הצדיקים, וכן שהצדיקים יתפללו עלינו לפני ה'.
- ב. יש נוהגים להתענות בערב ר"ה, ויש שמתענים רק חצי יום, עד חצות (צהריל) היום, או זמן מנחה גדולה.
- ג. נוהגים להחליף בביה"כ את הפרוכת של ארון הקודש, המעילים של ס"ת ומפות הבימה והעמוד ללבנים.
- ד. נוהגים לטבול במקוה בערב ראש השנה לכבוד החג, ולובשים בגדי יום טוב.
- ה. יש נוהגים לעשות 'התרת נדרים' בערב ר"ה (ויש בעשי"ת) בפני שלושה, שיכולים להיות קרובים זה לזה.
- ו. ראוי שאשה תמנה את בעלה שיהיה שלוחה להתיר נדריה, ויאמר הבעל בתחילה 'שנדרנו אני ואשתי' וימשיך לומר את כל הנוסח בלשון רבים. יש נשים שסומכות על אמירת 'כל נדרי' שביוה"כ.

הדלקת נרות ותפילה

- א. יש נשים הנוהגות לברך 'שהחיינו' בזמן הדלקת הנרות, ויש הנוהגות לשמוע ברכת 'שהחיינו' בעת הקידוש.
- ב. הנוהגות לברך 'שהחיינו' בזמן הדלקת הנרות, כששומעות קידוש מהבעל או מאחרים, יש ספק אם יענו 'אמן' (משום שיצאו ידי חובת 'שהחיינו' ועניית 'אמן' נחשבת הפסק בקידוש) ולמעשה נראה שיענו 'אמן' על 'שהחיינו'.
- ג. אשה המקדשת בעצמה אינה מברכת 'שהחיינו' בקידוש, אם בירכה על הנרות.
- ד. אין אומרים הלל בר"ה, משום שספרי חיים ומתים פתוחים. מכל מקום הוא חג ולכן אוכלים ושותים בו, כמו שנאמר 'אכלו משמנים ושתו ממתקים... כי קדוש היום לאדונינו...' (נחמיה ח, י).
- ה. בליל שבת – לילה א' של ר"ה אומרים ברכת מעין שבע. אם שכח לומר 'המלך הקדוש', כל עוד לא חתם הש"ץ 'מקדש השבת' - יחזור לומר 'המלך הקדוש', ואם כבר אמר 'ברוך אתה ה' שוב אינו חוזר.
- ו. בליל א' של ר"ה מברכים איש את רעהו 'לשנה טובה תכתב ותחתם לאלתר ולחיים טובים [ולשלום]'.
- ז. ביום הראשון של ר"ה לאחר התפילה, וכן בלילה וביום השני מברכים 'גמר חתימה טובה' או 'חג שמח'.
- ח. בתפילת ערבית בלילה השני (מוצא"ש) אומרים 'ותודיענו' במקום אתה 'חוננתנו'. שכח לומר 'ותודיענו', אם כבר הזכיר השם בסוף הברכה אינו חוזר.
- ט. בלילה השני של ראש השנה יש להדליק את הנרות רק לאחר צאת הכוכבים. על האשה לומר לפני הדלקת הנרות "ברוך המבדיל בין קודש לקודש".

מנהגי סעודות ראש השנה

- א. נוהגים לומר 'שלום עליכם' בליל שבת שחל בראש השנה, ויש שאינם נוהגים להגיד.
- ב. יש נוהגים שלא לאכול מאכלים חמוצים, ויש שנוהגים גם לא לאכול חריפים, אלא רק מתוקים, לסימן טוב, שתהיה כל השנה מתוקה. יש נוהגים שלא לאכול אגוזים, כי 'אגוז' בגימטריא = 'קט'.
- ג. נוהגים לטבול את החלה בדבש, ויש שמטבילים גם במלח. יש שמביאים מלח לשלחן, ולא מטבילים בו.
- ד. "סימנא מילתא היא". נוהגים לאכול סימנים בר"ה לסימן טוב. אם באחד מהם יש חשש לחרקים, אין לאוכלו.
- ה. יש נוהגים לברך על הפירות ולאוכלם לפני נטילת ידים ו'המוציא' ויש נוהגים לאוכלם בתוך הסעודה, וכך עדיף לנהוג, כדי שלא להיכנס לספק ברכה אחרונה. יש שנהגו לאכול ולומר 'יהי רצון' גם בלילה השני.
- ו. באכילת הסימנים מברכים תחילה ברכת 'בורא פרי העץ' על התמר שהוא קודם לרימון ולשאר הפירות.
- ז. אם אוכל פרי לראשונה [כגון שטרם אכל רימון השנה], יברך עליו 'שהחיינו'.

- ח. מצוה להקדים סעודה שלישית לפני שעה עשירית. יאכל רק מעט יותר מכביצה פת, כדי שיאכל בלילה לתאבון.
- ט. בשעת הקידוש בלילה השני נוהגים להניח פרי חדש על השולחן ולכוון בברכת 'שהחינו' גם על הפרי.

שני ימי ראש השנה

- א. אין לבשל, להכין אוכל, לשטוף כלים, לערוך או לסדר את השולחן ביום הראשון של ר"ה (שבת) עבור היום השני של ר"ה (יום ראשון), כגון להוציא אוכל קפוא מהמקפיא לצורך סעודת ליל החג השני.
- ב. ניתן להתחיל את ההכנות לסעודת הלילה השני רק לאחר צאת הכוכבים.
- ג. אסור לעשות מלאכת אוכל נפש במוצאי יו"ט ראשון של ראש השנה, לפני שיאמר 'ברוך המבדיל בין קודש לקודש' (אם לא אמר 'ותודיענו' בתפילה). אכילה מותרת רק לאחר הקידוש.
- ד. במוצאי"ש מקדשים ומבדילים על כוס אחת, בסדר: גפן, קידוש, בורא מאורי האש, הבדלה, שהחינו (יקנה"ז).
- ה. נשים שותות מכוס יקנה"ז (אע"פ שאינן שותות מכוס הבדלה).
- ו. נוהגים שלא לישון ביום ר"ה, כיון שיהישן בר"ה מזלו ישן (ירושלמי). לאחר חצות היום ניתן לישון.

תקיעת שופר

- א. מצוה מהתורה לשמוע את כל התקיעות מתחילתן ועד סופן, שנאמר "יום תרועה יהיה לכם".
- ב. אסור לתוקע ולשומעים לדבר בין הברכות לתקיעות שלא מענייני התקיעה. מי שדיבר יחזור ויברך.
- ג. מותר לברך ברכת 'אשר יצר' וכן מותר לומר תהילים בין התקיעות.

אכילה לפני מוסף או תקיעות

- א. בשבת בבוקר אפשר לכתחילה לקדש לפני מוסף. ואף מי שבשנה רגילה מחמיר שלא לטעום כלום לפני תקיעת שופר, השנה שר"ה חל בשבת רשאי לאכול מזונות עד כביצה, או פירות וירקות וקוגל תפוז"א.
- ב. אסור לסעוד סעודת קבע של אכילת פת לפני תקיעת שופר, אבל טעימה כגון מזונות או פירות, מותרת (בפרט אם חש חולשה) וגם השליח צבור והתוקע רשאים לאכול.
- ג. בשבת, מי שאינו אוכל לפני מוסף ישתה רביעית מים לפני התפילה וייחשב לו שאינו צם.
- ד. אסור לאכול אכילת קבע לפני תקיעת שופר, אבל טעימה (בעיקר למי שחלש) מותרת.
- ה. שיעור אכילה האסורה לפני התקיעות כביצה פת או מזונות מפת הבאה בכיסנין.

ברכת שנה טובה, כתיבה וחתימה טובה

שנת הצלחה, בריאות ובשורות טובות

הרב חגי ולוסקי, 052-9453811

[/https://shaalti.co.il](https://shaalti.co.il) לאתר עשיר בחומרים תורניים רבים, בכתובת

להצטרפות לקבוצה שקטה בוואטסאפ לקבלת רעיון יומי לפרשת השבוע, ניתן בקישור

<https://chat.whatsapp.com/EUVR197VITp8LQMjx429Uc>

ניתן לקבל בכל יום במייל רעיון יומי על פרשת השבוע,

במשלוח המיילים 'פרשת השבוע' למייל office@shaalti.co.il